

Ministerie van Defensie

Het college van burgemeester en wethouders van
de gemeente Noardeast-Fryslân
T.a.v. de heer J.G. Kramer
Postbus 1
9100 AA Dokkum

KD:Ambtelijke leiding
DIRECTORAAT-GENERAAL
BELEID

Ref.nr. BS2024002176

Postadres
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

www.defensie.nl

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Datum **25 JAN 2024**
Betreft munitiestort Waddenzee

BS2024002176

Geachte heer Kramer,

Dank voor uw brief van 27 juni 2023 waarin u aandacht vraagt voor de munitiestort op de Engelsmanplaat in de Waddenzee, op het perceel kadastraal bekend als gemeente Nes, sectie D, nummer 3 (Engelsmanplaat 1). Excuses voor de late reactie van onze kant. Ik begrijp uw zorgen voor onder andere mens, dier en de Waddenzee als Werelderfgoed in relatie tot de munitiestort op die locatie. In deze brief reageer ik –namens de staatssecretaris van Defensie en namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) - op uw verzoek en leg ik uit hoe beide ministeries omgaan met dit dossier.

De verantwoordelijkheid voor het ruimen en storten van munitie uit de Tweede Wereldoorlog ligt, zoals u terecht stelt, bij de Rijksoverheid. Het ministerie van Defensie is verantwoordelijk voor de veiligheid van de zeebodem en zodoende verantwoordelijk voor het ruimen van explosieven als deze een gevaar opleveren. Het ministerie van I&W is verantwoordelijk voor water- en bodemkwaliteit. Water- en bodemkwaliteit van de stortlocaties wordt door Rijkswaterstaat (als uitvoerend orgaan van het ministerie van I&W) en Defensie periodiek gecontroleerd. Op basis van de resultaten wordt beoordeeld en besloten of ruiming van de stortlocaties noodzakelijk is.

Zoals bij u bekend is ligt op de bodem van de Waddenzee 500 ton munitie uit de Tweede Wereldoorlog afkomstig uit de Duitse bunkers op Schiermonnikoog. Een exacte inventarisatie van de gestorte materialen is niet bekend. Op de betreffende locatie (Engelsmanplaat 1) is de munitie op natuurlijke wijze volledig met zand bedekt. De munitie ligt in een diepe geul die sinds de stort is bedekt onder een zandlaag van minimaal tien meter. De corrosie van de munitie verloopt zeer langzaam (400-600 jaar), en de kans op eventuele ontploffingen is nihil. De voormalige munitiestortplaats is verder afgesloten voor scheepvaart (area to be avoided) en staat als zodanig op de zeekaarten.

“Aangezien de munitie geen gevaar oplevert is er op deze locatie geen verder onderzoek gedaan”, aldus TNO in 2001 (TNO-rapport PML 2001-A6). In het verlengde hiervan adviseerde TNO regelmatig deze locatie te beoordelen op de aanwezigheid van voldoende zandafdekking. Rijkswaterstaat neemt dit gebied in het kader van de reguliere zes-jaarlijkse dieptemetingen van de Waddenzee mee.

De laatste bodemmetingen zijn uitgevoerd in 2022. Ook meet Rijkswaterstaat jaarlijks de kwaliteit van het water. Deze metingen laten zien dat de kwaliteit binnen de normen van zware metalen blijft. Er is nooit sprake geweest van aangespoelde munitie afkomstig van deze stortplaats en er is dus ook op dit vlak geen sprake van toegenomen risico's.

KD:Ambtelijke leiding

Datum

**Onze referentie
BS2024002176**

Een andere factor die continu in overweging wordt genomen bij het al dan niet ruimen van munitiestortplaatsen in het algemeen, is het risico op mogelijk negatieve gevolgen van het opruimen. Munitie kan onder andere worden geruimd door deze tot ontploffing te brengen. Hierdoor kan verspreiding van verontreinigde stoffen optreden. Bovendien kan onderwaterontploffing gevaar opleveren voor zeezoogdieren en andere fauna en flora. Tenslotte zijn de kosten van een eventuele volledige ruiming van alle gestorte munitie bijzonder hoog.

Alles afwegende zijn de ministeries van Defensie en I&W van mening dat voor de Waddenzee, Werelderfgoed en Natura 2000 gebied het risico van ruimen groter is dan het handhaven van de huidige situatie. Wij hebben dan ook besloten om niet tegemoet te komen aan uw laatste verzoek om de munitie te ruimen.

Wij blijven de stortplaats nauwlettend in de gaten houden en brengen u op de hoogte van eventuele wijzigingen in de situatie.

Wij vertrouwen erop dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet.

Directeur Materieel, Leefomgeving, Vastgoed en Duurzaamheid
Ministerie van Defensie